

ТАҚРИЗ

ба диссертатсияи Абдулманонзода Муҳаммадсиддик Абдуҷаббор дар мавзуи «Таҳқиқи масоили мавзӯй, поэтий, бадеъ ва сабкии ғазалиёти Саъдӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.01.08. – Назарияи адабиёт. Матншиносӣ пешниҳод мегардад.

Диссертатсияи Абдулманонзода Муҳаммадсиддик Абдуҷаббор аз рӯи мазмуну мундариҷа ва муҳтавои худ бо ихтисоси 10.01.08. – Назарияи адабиёт. Матншиносӣ мувофиқат менамояд.

Омӯзиши осори илмӣ оид ба масоили мавзӯй, поэтий, бадеъ ва сабкии ғазалиёти Саъдӣ нишон медиҳад, ки то имрӯз таҳқиқоти мукаммалу мустақиле доир ба мавзуи фавқуззикр дар адабиёти тоҷик сурат нағирифтааст.

Аз ин рӯ, хусусиятҳои поэтий, бадеъ ва сабкии ғазалиёти Саъдӣ дар адабиётшиносии дохилию бурунмарзӣ пажуҳиши комилан нав буда, ҳамчун осори монографӣ бори нахуст рӯи кор омада, мубрам арзёбӣ мешавад.

Диссертант ҳангоми таҳқиқи мавзӯй методи муқоисавӣ-таърихиро асоси кор қарор дода, инчунин аз таҳлили соҳторӣ, истидолӣ, оморӣ, равонтаҳлилӣ, татбиқӣ ва дигар меъёрҳои писандидаи илмӣ низ истифода бурдааст. Муносибати муаллиф нисбат ба мавзӯй аз методологияи таҳқиқоти муаллифони дигар тафовут дорад. Чунин ҳолат навғонии илмии таҳқиқотро зоҳир менамояд. Диссертант аз равишҳои пешрафтаи адабиётшиносӣ - шаклгаройӣ, соҳторшиносӣ ва герменевтикаи адабӣ истифода кардааст. Бо истифода аз равишҳои мазкур тавонистааст бисёр масъалаҳоро ҳал кунад.

Дар диссертатсия дар ҷаззобият ба хусусиятҳои поэтий, бадеъ ва сабки ғазалиёти Шайх Саъдии Шерозӣ, ки намунаи олитарини ин жанр дар таърихи адаби форсӣ маҳсуб мешавад, мавриди таҳқиқу баррасии илмӣ қарор дода шудааст. Дар диссертатсия оид ба мавзӯҳои асосӣ ва марказии ғазалиёти шоир, соҳтори зоҳиро ботинӣ, поэтикаи ғазалиёти Саъдӣ,

хусусиятҳои услубиву сабкӣ, аз чумла вижагии корбурди вожагону ибораҳо, таркибу ибораҳои халқӣ, тарзи корбурди танокӯзи фикрӣ, калимасозӣ ва музазбаёниву муҳтасаргӯйӣ андешаҳои тозае баён шудааст.

Хулосаҳои муаллифи диссертатсия дар асоси таҳлилу баррасии масъалаҳои дар вазифаҳои таҳқиқ нишондодашуда таҳия гардидаанд, Унвонҷӯ дар таҳлилу баррасии масъалаҳои ҷудогонаи диссертатсия доираи васеи адабиёти илмиро истифода намудааст.

Маводи диссертатсия ва хулосаҳои он метавонанд дар омӯзиши ғазалиёти Шайх Саъдӣ дар китоб ва дастури таълимӣ аз фанни таърихи адабиёт, назарияи адабиёт, ҳамчунин, дар таълими курсҳои маҳсуси ғазалшиносӣ дар макотиби олӣ мавриди истифода карор гиранд. Натиҷаҳои рисолаи мазкурро ҳамчунин дар курсҳои маҳсуси Саъдишиносӣ метавон истифода кард. Матолиби таҳқиқи мазкур дар пажуҳиши масъалаҳои дастурӣ, барои тайёр намудани монографияҳои соҳавӣ ва таҳияи луғатномаҳои истилоҳоти адабиётшиносӣ муфид ба ҳисоб мераванд. Натиҷаҳои бадастомада, ҳамчунин, дар таҳияи дастури назарӣ барои шоирону нависандагони навқалам метавонанд ба кор оянд.

Дар қатори комёбихо дар диссертатсия баъзе иштибоҳоту норасоиҳои ҷузъӣ низ ба назар мерасанд, ки баёни онҳо барои такмили минбаъдаи пажуҳиши диссертант ба манфиат мебошад:

1. Дар диссертатсия ҷо-ҷо ғалатҳои техникиву имлой ва баъзан услубӣ дар чумлаҳо ба назар мерасанд, ки ислоҳи онҳо ба сифати кор мебошад.
2. Аз ҷиҳати ҳаҷм хулосаи кори диссертатсия ниҳоят муфассал аст ва ба муъҷазу муҳтасартар кардан ниёз дорад, чунки ин қисмат якҷоя бо қисмати муқаддима айнан дар автореферат истифода мешавад ва аз баски қолаби автореферат ниҳоят маҳдуд аст, ҳар чи кӯтоҳу муҳтасар кардани муқаддимаву хулоса ба манфиати кор ҳоҳад буд.
3. Дар саҳифаҳои 7, 9, 13, 16 диссертатсия ғалатҳои имлой ба ҷашм мерасад, ки ислоҳ меҳоҳанд.

Камбудиву нуқсонҳои зикршуда арзиши илмии таҳқиқотро коста намекунад ва ислоҳи онҳо саривақтӣ мебошанд.

Диссертатсия тибқи талаботи Комиссияи олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият дароварда шудааст. Аз чумла, сарсаҳифа, номгӯйи ихтисораҳо, мундариҷа, муқаддима ва бандҳои алоҳидай он, тавсифи умумии таҳқиқот ва бандҳои алоҳидай он, бобҳо ва зербобҳо, хулоса ва тавсияҳои амалии муаллиф, номгӯйи адабиёти истифодашуда, бо риояи талаботи муқарраршуда таҳия шудаанд. Бобҳои

диссертатсия мутобиқи вазифаҳои гузошташуда тарҳрезӣ шуда, баррасию таҳқик дар сатҳи илмӣ қарор дорад. Хулосаҳои диссертант илмӣ буда, ба талаботи навиштани диссертатсияҳои илмии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошанд.

Мазмуни асосии диссертатсия дар 7 мақолаи муаллиф, ки дар маҷаллаҳои илмии ба феҳристи КОА назди Президенти ҶТ ва КОА Вазорати илм ва таҳсилоти олии Федератсияи Россия воридбуда ба табъ расидаанд, баён шудааст.

Бо дар назар гирифтани аҳамияти таҳқик, тозагиҳои илмӣ ва арзиши амалии диссертатсияи номзадии Абдулмансонзода Муҳаммадсиддик Абдуҷаббор дар мавзуи «Таҳқики масоили мавзӯй, поэтикӣ, бадеӣ ва сабкии ғазалиёти Саъдӣ»-ро метавон кори илмии анҷомёфта ва ҷавобгӯ ба талаботи КОА назди Президенти ҶТ доност ва барои ҳимоя ба Шурои диссертационии 6D.KOA-037-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Ҳучанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» пешниҳод намуд.

Муқарриз: доктори илмҳои филологӣ,
профессори кафедраи адабиёти
тоҷики ДДБ ба номи Носири Ҳусрав:

Икромов И.

Имзои И. Икромов—ро тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи кадрҳо ва маҳсуси ДДБ
ба номи Носири Ҳусрав:

734019, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Нишонӣ: 735140 ш. Боҳтар, кӯчай Айӣ

67, Донишгоҳи давлатии Боҳтар ба

номи Носири Ҳусрав

Тел: (8 32 22) 2-45-20; 2-22-53

E-mail: ktsu78@mail.ru

21-ӯми апрели соли 2022

Шукурзода Ҷ.А.